

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljanskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

Petra Zgonec, Mateja Mlinar
Pedagoški inštitut

Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju Korak za
korakom

Oblikovanje inkluzivnega učnega okolja

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Opredelitev

Stremimo k temu, da bi bil vključen vsak posameznik, pri tem pa VIZ sistem in proces prilagajamo tako, da se odziva na vse različnosti, ki obstajajo med otroki.

(Tankersley, D., Brajković, S., Handzar, S., Rimkiene, R., Sabaliauskiene, R., Trikić, Z., Vonta, T., 2013)

Stopnje prehoda v multikulturno in inkluzivno šolo (prir. po Gorski, 2006)

- 1. STATUS QUO** – učni načrt, materiali, praksa odsevajo zgolj večinsko kulturo (brez kritičnega premisleka o obstoječih neenakostih).
- 2. JUNAKI IN PRAZNIKI** – drobne spremembe v učnih načrtih in materialih, ki odsevajo površinske kulturne razlike. Npr. priprava mednarodnega kulinaričnega sejma, praznovanje dneva Romov itd.
- 3. INTERKULTURNO POUČEVANJE IN UČENJE** - strokovni delavci raziščejo kulture otrok (navade, značilnosti, jezik), ki jih imajo v oddelku in oblikujejo gradivo, ki je v pomoč pri navezovanju stika in delu z otroki drugih kultur. Npr. oblikovanje večjezičnega slovarja; učitelj glasbene vzgoje vključi afriško glasbo ipd.
- 4. MEDOSEBNI ODNOSI** – strokovni delavci se z veseljem in nenehno učijo o drugih kulturah/razlikah (ne le na ravni oddelka), pri čemur izhajajo iz osebnih izkušenj otrok, kar omogoča, da se tudi oni lahko učijo drug od drugega. Dogodke, koncepte, dejstva se vselej osvetluje z različnih perspektiv, ne le ene. Npr. zgodovino Amerike se predstavi tudi z vidika afroameriške zgodovine itd.
- 5. TRANSFORMATIVNO MEDKULTURNO IZOBRAŽEVANJE** - izobraževanje se prične z zavezo, da bodo vsi vidiki izobraževanja in izobraževalnih ustanov zagotavljali enakost možnosti in vsem otrokom omogočali dosegati vse učne potencialne. Vse pedagoške prakse izobraževanja, ki dajejo prednost belcem, moškim iz zgornjega srednjega razreda ali katerikoli drugi skupini v škodo ostalih skupin, se ustrezno transformirajo, da zagotovijo enakost.

Temeljni stebri, ki so pomembni pri zagotavljanju inkluzivnega učnega okolja

1. Učitelj se zaveda lastnih prepričanj, stališč ter njihovega vpliva na odnose z otroki in družinami ter na njegovo pedagoško prakso.
2. Učitelj prilagaja učno okolje tako, da se lahko vanj vključujejo otroci iz različnih jezikovnih in kulturnih okolij.
3. Učitelj z vsemi družinami ravna spoštljivo, dostojanstveno in premišljeno ter išče načine, kako jih vključiti v vzgojo in izobraževanje njihovih otrok.
4. Učitelj pomaga otrokom razumeti, sprejeti in ceniti raznolikost, ki je med otroki v oddelku in zunaj oddelka, ter jo vključuje v svojo pedagoško prakso.

Primer dejavnosti, s pomočjo katerih pomagamo otrokom razumeti, sprejeti in ceniti raznolikost:

Zgodba „ŠTIRJE MALI ROBOVI NIČESAR“ (Jerome Ruillier)

in

REFLEKSIJA Z OTROKI

Vprašanja za refleksijo z otroki:

- Kaj je sporočilo knjige, kaj nam želi avtor z njo povedati?
- Kaj pomembnega se je v njej zgodilo?
- Kaj si bomo zapomnili od zgodbe?
- Smo lahko predvidevali, kako se bo končala?
- Ste se tudi vi kdaj počutili tako, kot se je počutil mali kvadrat?
- Kaj ste storili, da se bi situacija spremenila?
- Vam je kdo pomagal?

Večjezične slikanice v funkciji zagotavljanja inkluzivnega/večjezičnega učnega okolja

Zakaj so nastale?

- Na področju usvajanja jezika se srečujemo s **pomanjkanjem didaktičnega gradiva**, ki bi mlajšim romskim otrokom omogočal izkušnje v maternem (romščina) in jeziku, s katerim se sreča ob vstopu v institucijo (slovenščina).
- Materni jezik ima v življenju vsakega posameznika pomembno vlogo – v procesih identifikacije vpliva na oblikovanje njegove osebnosti (Čok, 2009), **stopnja njegovega razvoja pa pomembno vpliva na učenje vseh nadaljnjih jezikov** (Pirih Svetina 2005).
- Če je pri romskem otroku proces usvajanja njegovega prvega jezika okrnjen, potem je s tem ogrožena njegova sposobnost za usvajanje jezika večinskega okolja – slovenščine.
- Zato je pomembno zagotavljati otrokom učne izkušnje v obeh jezikih!

Zgradba slikanic

- Slikanice, v katerih se pojavlja različna vsebina (npr. pripadnost družini, otrokova čustva, raznolikost kultur, želja po hišnem ljubljenu, kako lahko osrečimo ljudi v svojem življenju), so razdeljene v tri starostne skupine, in sicer: **2-3, 4-5 in 6-8 let.**
- Napisane so v **slovenščini, prekmurski in dolenjski romščini.**
- Glede na pestrost in raznolikost romskega jezika v slovenskem prostoru je na koncu vsake strani **prazen prostor** → zapolni se ga z besedilom v romskem narečju ali drugem maternem jeziku, ki ga otroci razumejo in uporabljajo.

...

- H knjižicam iz posamezne skupine je priložen tudi priročnik za animatorje »Odpiramo čarobna vrata – Beremo in učimo se z otroki«, kjer so opisane nekatere dejavnosti v zvezi s poustvarjanjem na temo prebranega.

Literatura

Corbett, J. (2001). Supporting Inclusive Education. A Connective Pedagogy. London: RoutledgeFalmer.

Gorski, P. Stages of multicultural school transformation. EdChange: Professional Development, Research and Resources.

Resman, M. (2001). Dileme uresničevanja šolske integracije in inkluzije. Sodobna pedagogika, 52 (5).

Ruillier, J. Quatre petits coins de rien du tout de rien du tout.

Tankersley, D., Brajković, S., Handzar, S., Rimkiene, R., Sabaliauskiene, R., Trikić, Z., Vonta, T. (2013). Od teorije k praksi: Vodnik po pedagoških področjih kakovosti ISSA. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

Seznam večjezičnih slikanic – dostopne na www.korakzakorakom.si/prosto-dostopne-publikacije

- [Bajko in Paskualina = U Bajko te i Paskualina = Bajko i Paskualina: zgodba o dveh prijateljih = paramisi palu duj peitauškja = mothavibe vašu duj kolega: trijezična slikanica](#)
Tavadze, O. (2007). Bursunsul and Paskualina. The Story of Two Friends. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Režek, M. (ur.), Jager, J. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Doroteja in njena očala = I Doroteja te lakre očale = Doroteja i lakare špeglja: trijezična slikanica](#)
Brezinova, I. (2007). Dorothy and the glasses. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Režek, M. (ur.), Jager, J. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Gremo na delo = Žas pri buti = Džam pu buti: trijezična slikanica](#)
Brunel, A. (2007). Let's Go to Work. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Vonta, T. (ur.), Režek, M. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Ledena sveča = Gjegoskri mumeli = Ledoskari sviča: trijezična slikanica](#)
Voskoboinikov, V. (2007). The Icicle. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Vonta, T. (ur.), Režek, M. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Mango za dedka = Mango mištu papo = Mango vašu phurano dade: trijezična slikanica](#)
Hudicourt, C. (2007). A Mango For Grandpa. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Vonta, T. (ur.), Režek, M. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Miško hoče pobegniti = U Miško kaumel te jspidel = Miško kanini naši: trijezična slikanica](#)
Baghdasaryan, R. (2007a). Moush Wants To Get Lost. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Vonta, T. (ur.), Režek, M. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Najmanjši = Lektikneder = Nartiknede: trijezična slikanica](#)
Kruk, H. (2007). The littlest One. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Vonta, T. (ur.), Režek, M. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Pomaranče za vse = Pomarandžnen mištu sa = Komaranče vašu sa: trijezična slikanica](#)
Zake, D. (2007). Oranges for Everyone. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Zgonec, P. (ur.), Režek, M. (ur.), in Vonta, T. (ur.) (2011)
- [Punčkin nos = Babutkakro nak = Punčakaro nakh: trijezična slikanica](#)
Haxhia, M. (2007). The Doll's Nose. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Vonta, T. (ur.), Režek, M. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Roni = Roni = Roni: trijezična slikanica](#)
Vujadinović, N. (2007). Ronny. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Režek, M. (ur.), Jager, J. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Tema = Šitišaugo = Tama: trijezična slikanica](#)
Baghdasaryan, R. (2007b). The Dark. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Režek, M. (ur.), Jager, J. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)
- [Ti si moj res dober prijatelj = Tu sal mro igen lačho peitauši = Tuni hinas mro zares lačho kolega: trijezična slikanica](#)
Liliom, L. (2007). You are a Really Goog Friend. Budimpešta: ISSA Magyarország Kht (ISSA Hungary Public Company). Slov. prev.: Vonta, T. (ur.), Režek, M. (ur.), in Zgonec, P. (ur.) (2011)

Kontakt

Mateja Mlinar, Petra Zgonec
korakzakerakom@pei.si
01/429 20 20

www.pei.si
www.korakzakerakom.si

www.facebook.com/pedagoski.institut
www.facebook.com/korakzakerakom